

km szelvényében. Az objektum az Árpád-korra keltezhető.

TOMKA PÉTER

62. Csorna, Csapásföldek

(Győr-Moson-Sopron megye) Ő; Á; Kö

A Csorna – Kapuvár gázvezeték 22–23 km szelvénye között az előzetes terepbejárás során a felszínen szórvaanyagosan őskori és Árpád-kori kerámiatöredékeket gyűjtöttünk. A csőfektetés földmunkálatainak megkezdésekor kihumuszolt 300 m hosszú kutatóárokban több ÉNy-DK irányú árkot és néhány szabályos kerek gödröt figyeltünk meg. Betöltésük és a kis számú kerámialelet alapján ezek a középkorhoz tatozhattak.

M. EGRY ILDIKÓ

63. Csorna, Gázelosztó állomás

(Győr-Moson-Sopron megye) U; Á

A MOL Csorna – Kapuvár gázvezetékének létesítése során, az 1997-es feltárásokhoz csatlakozva feltártuk a vezeték nyomvonalát a gázfáklyától Ny felé (52–105. objektumok, a feltárt terület 1100 m².)

A középkori falu objektumai alatt újabb humuszréteg feküdt, ami alatt neolit telepjelenségeket sikerült megfigyelni. 18 objektum biztosan, további 4 valószínűleg a Dunántúli Vonaldíszes Kultúra idejéből származik, nagyjából tárológödrök, valamint hamus, paticsal kevert betöltésű, kerámialeletekben gazdag hulladékgödrök.

Az Árpád-kori falut a telkek végében vágtuk át, ez magyarázza a 10 db, részben elágazó, elkanyarodó, egymást keresztező árkok jelenlétét. Egy cölöpszerkezettű, részben földbe mélyített gazdasági épület, egy kút, 11 gödör (köztük keskeny, mély árokszerű is) valamint 8 elszórtan jelentkező cölöplyuk egészítette ki eddigi ismereteinket. Egy „jelenség” állatjáratnak bizonyult. A leletanyagra jellemzőek a különböző (gyakran díszített oldalú) cserépbogrács töredékek, kisebb-nagyobb fazékdarabok (meglepően sok és archaikus díszítéssel). A tavalyi leleteknél idősebbeknek tűnnek, 11–12. századi keltezést sugallnak.

M. EGRY ILDIKÓ – TOMKA PÉTER

64. Csorna, Kisméhtöltés

(Győr-Moson-Sopron megye) R6

A MOL Csorna – Kapuvár között épülő gázvezetékének 20+700-tól 20+740 közötti szakaszán római kori településnyomokat találtunk. A település maga mintegy 150 méteren követhető a felszínen, a gázcsőárok irányára merőlegesen, K-i oldalán egykori patakmeder határolja. Területén fémkeresővel néhány 4.

századi pénzt találtunk. A feltárás során 12 objektumot észleltünk, ezek többnyire sekély, egyenes aljú gödrök (anyagnyerők). Találtunk egy kút is, amelyet sajnos a magas talajvíz miatt nem tudtunk teljesen kibontani. A leletmentés legfontosabb eredménye egy fazekas kemence feltárása volt. A kisméretű, kerek kemence rostélyát helyben meghagyott központi tömb tartotta (vesszőlenyomatos darabjai a tűztérbe zuhantak). A tüzelőtérben sok hasonló, kihajló peremű szürke fazék töredéke feküdt. A kemence szája ovális munkagödörbe nyílt. A leletanyagból néhány fémmázás edénytöredéket, az említett fazekakat, a kút betöltéséből Rajna-vidéki horpasztott oldalú edény töredéket érdemes megemlíteni. A fazekas telep a 4. századra keltezhető.

SZÖNYI ESZTER

65. Csorna, Mocsári-dűlő

(Győr-Moson-Sopron megye) A

A MOL Csorna–Kapuvár nagyközényomású gázvezetékének nyomvonalán a 23,500 és 23,700 km szelvény között a felszínen avar kori edénytöredéket találtunk. Egy avar kori települést sikerült 10 m szélességben és 145 m hosszan átvágnunk. 49 objektum került elő, köztük egy félig földbemélyített ház, megújított, felszámolt kőkemencével, két kút, egy szabadban álló kenyérsütő kemence, árkok, gödrök, cölöphelyek. Sikerült több kis „kürtökemencét” (lepénysütő kemencét, nemegyszer a hozzájuk tartozó lepénysütő tálakkal együtt!) feltárni. Ez új jelenség a Kisalföld avar kori településein.

A nagyszámú kerámialelet késő avar kori (8. századi) keltezést indikál.

TOMKA PÉTER

66. Csókakő, Vár

(Fejér megye) Á; Kk; Kú

A felső vár erózióknak leginkább kitett területén folytatódtak a Fitz Jenő és Rosner Gyula korábbi feltárásait hitelesítő és kiegészítő, 1997-ben megkezdett munkálatok. A felső vár centrumát képező ciszterna körüli épületegyüttes újabb szakaszai kerültek napvilágra, többnyire a teljes lepusztulás előtti, végső fázisban (főként legalsó kősorok, sziklaágyba vésett alapozási sávok, habarcsos fallenyomatok formájában), de szerencsére még dokumentálhatóan. Ezek – néhány szerencsésen fennmaradt tanúfal-csonk és feltáratlanul maradt részfelületnek köszönhetően – időrendileg is jól értelmezhetőek voltak: a felső vár egészére nézve is döntő módosításokat és pontosítást teremtve az építési korszakok értékeléséhez.

Lényegi elemei a következőkben foglalhatók össze: